

Potrebna bo doslednost in podjetnost

Trenutni položaj je tak, da čutimo politiko tečaja tolarja v odnosu do pomembnejših svetovnih valut. Ta politika je bila vse leto do pretežnih izvoznikov dokaj neugodna, predvsem zaradi povečevanja stroškov.

Lani so tečajne razlike (in spremljajoče cene) pokrivala stroške velikega R pri obrestih, letos pa smo plačevali samo obresti, ki niso bile pokrite s spremljajočim tečajem.

Ravno tako velja za ostale stroške pri tolarskih nabavah, ker so bile cene inflacijske, na dohodkovni strani pa razlik nismo mogli nadoknaditi.

Naslednji sklop so plače, ki so tudi rasle hitreje kot dohodek.

Vse to je povzročilo slabo likvidnost in s tem povečevanje zadolženosti. Kljub temu pa trenutna solventnost ni padla, zadolženost pa ni večja kot smo načrtovali v letnih planih. To pomeni, da smo vseeno uspeli vsaj del nepokritih stroškov pokriti z zmanjševanjem le-teh. Konec avgusta smo namreč tudi v letni dinamiki predvidili najvišjo raven zadolženosti.

Če na kratko strnem: trenutno je največji problem v tem, da nam ob izplačilu OD, davkih in prispevkih vedno ostaja premalo sredstev za plačila dobav. Dolgoletnega zadolževanja si ne moremo več privoščiti, zato bo potrebno vse sile usmeriti v zmanjševanje stroškov poslovanja, ker nas v drugi polovici leta poleg tekočih obveznosti čaka še vračanje najetih kreditov.

Za Alpino je druga polovica leta vedno pomenila večji del realizacije. V prvi polovici leta so tudi zaloge v skladiščih večje, ker del obutve

Direktor podjetja Bojan Starman

za sezono jesen—zima izdelujemo prej, kot jo lahko odpremljamo.

Naša osnovna naloga do konca leta je, da bistveno zmanjšujemo naše zaloge in s tem izboljšamo likvidnost in zmanjšamo raven zadolžitve na raven letnega plana.

Moram poudariti, da so izgledi na področju prodaje dokaj normalni. Ocenjujem tudi, da bodo vse naše zmogljivosti zasedene do sredine naslednjega leta. Zasedenost kapacitet seveda ni dovolj, če ne uspemo iztržiti ustrezne razlike v ceni. Zato moramo vse naše moči usmeriti v zmanjševanje stroškov proizvodnje, na drugi strani pa skozi razvoj in kakovost izdelkov doseči višje prodajne cene. Vedno bolj natančno spremljamo vse vrste porab v podjetju, tako pri režijskih stroških, kakor pri porabi materialov za osnovno proizvodnjo.

Malenkostno se izboljšuje položaj na področju cene kapitala, ki se je zaradi zmanjšanja inflacije znižala, nekoliko pa se je povečeval tudi tečaj, kar pomeni, da so se »škarje« (ki so se v prvem

polletju že močno razprle), začele počasi zapirati.

Seveda bo potrebno zastavljene cilje tudi uresničevati. Želimo si vsaj približno normalne zime, da bi obutev, ki smo jo izdelali za zimo, tudi dobro prodali.

Položaj je težak, vendar sem prepričan, da ga lahko obvladamo. Ne sodimo med tista podjetja, ki se ne morejo reševati sama in se bodo pripravljala na razpis vlade za sanacijo. To pa bo pomenilo, da so se odločile za poddržavljanje; torej prenos vseh pravic na državo.

V procesih izgube trgov in delov premoženja smo dokazali sposobnost, da z iznajdljivostjo in strokovnim delom ohranjamo podjetje. Vemo, da z našim poslovanjem še ne moremo biti zadovoljni. V proizvodnji in v vseh naših službah smo še vedno prepotratni. Naš izdelek je še vedno obremenjen z mnogimi stroški, ki niso nujni.

Da bi premostili krizo in organizirali podjetje na stabilnejših osnovah, da bi podjetje lahko normalno poslovalo brez tuje pomoči, bo potrebno načrtno delovanje, predvsem v smeri — kako bi delali, če bi bilo podjetje tvoje? Če bi razmišljali kot lastnik podjetja, bi ugotovili, da je marsikaj odveč ali slabše organizirano, kot bi lahko bilo. Tu mislim na izkoriščanje vseh vrst zmogljivosti, ki še vedno ni dosegla ustrezne ravni.

Nujno je, da se v prizadevanja vključujejo vsi, vsak na svoj način, pri čemer je jasno, da so vodilni najbolj odgovorni.

Načrtno delo, izkoriščanje možnosti zmanjševanja stroškov in skladno delovanje vseh, bi ob normalnih pogojih poslovanja moralo prinese ustrezne rezultate.

Bojan STARMAN

Že dalj časa se zavzemam, da bi v računovodstvu bolj uveljavili standarde.

S tem želim prispevati k uresničevanju take usmeritve Alpine, ko naj bi se le-ta razvijala med najbolj učinkovita sorodna podjetja v svetu. Tej razvojni usmeritvi je bila dodana še zahteva, da je zato treba izboljšati poslovanje na vseh področjih. To sem razumel kot izboljšanje na vsakem posebej, torej predvsem na svojem. In prav tu, pri ločevanju med posebej in nasploh, se zadeve zataknemo. Ali stvari nisem razumel dobro, ali pa je delitev dela in odgovornosti naša šibka točka.

Izgovarjanje, da nimamo domačih standardov, ne drži, saj imamo mednarodne. Že dolgo poznamo mednarodne računovodske standarde.

Zagotovo bodo že v kratkem (morali bi biti že pred izidom te številke) s strani stroke napisani slovenski računovodski standardi in samo vprašanje časa bo, kdaj bodo uzakonjeni. Z gotovostjo lahko trdim, da se bodo naslanjali predvsem na zgoraj omenjene mednarodne standarde.

Upam, da jih bomo pri načrtovanju za leto 1993 in potem tudi pri delu upoštevali, tudi če ne bodo še uzakonjeni.

Saj ne verjamem, da bo kdaj v zakonu napisano, da mora Alpina postati eno najboljših podjetij na svetu.

Tone ENIKO

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Nismo med tistimi, ki jim obseg proizvodnje pada

V prvem polletju smo izdelali preko 925.000 parov obutve, kar je celo nekaj tisoč parov več, kot lani v istem obdobju. V sami strukturi proizvodnje je prišlo do manjših sprememb in sicer se je izdelalo več smučarskih čevljev, planinske obutve, ženskih in ženskih nizkih, ter manj trim obutve, moške obutve in sandal.

Sicer pa smo izdelali največ ženskih nizkih (284.000 parov), moške obutve 210.000 parov in sandal preko 120.000 parov. Na športnem programu pa največ tekaških (78.000) parov, trim 68.000 parov, smučarskih čevljev (pancerji) pa blizu 54.000 parov.

Kvaliteta

Dovoljen % izmeta za I. polletje leta 1992 je znašal 1,3 %. Dejansko je bilo narejenih 17.846 parov škartirane obutve, kar predstavlja 1,9 % vse proizvedene količine.

Produktivnost dela

Tako proizvodnja na delovni dan, kot fizična produktivnost sta se v primerjavi s prvim polletjem preteklega leta rahlo izboljšali. Tako se je v letošnjem prvem polletju v treh delavnih dneh manj in s povprečno tremi zaposlenimi manj izdelalo 11.400 parov obutve več kot v prvem polletju leta 1991. Pri tem seveda zanemarjamo samo strukturo proizvodnje in zahtevnost izdelave.

Najmanjši preseg norm je bil v letošnjem prvem polletju dosežen v februarju — znašal je 2,6 %, najvišji pa v juniju — 8,6 %. Povprečno so bile norme presežene za 6,1 %.

Zaposlovanje

V prvih šestih mesecih letošnjega leta se je število zaposlenih povečalo za 13 in znašalo 30. 6. 1992 1.442. Do povečanja je prišlo v proizvodnji in skupnih službah, v maloprodajni mreži pa ostaja stanje nespremenjeno.

Izkoriščanje delovnega časa

Ko gledamo strukturo delovnega fonda ur, močno izstopa podatek, da so se ure po učinku, po času in čakalni čas zmanjšale, povečalo pa se je — ne samo relativno, ampak tudi absolutno — število izostankov. V okviru izostankov se je zmanjšalo število ur rednega dopusta in bolezni, povečalo pa se je število ur praznikov, porodniškega dopusta in ostalih izostankov.

Nadurno delo

Najbolj se je povečalo število proizvodnih nadur, tako absolutno, kot relativno, zmanjšalo se je število nadur v maloprodajni mreži.

Prodaja in izvoz

Alpina je v prvem polletju leta 1992 prodala 833.200 parov obutve, kar je 8 % več kot v enakem obdobju lani in predstavlja 90 % vse proizvedene količine. 20 % vse obutve se je prodalo preko maloprodajne mreže, 6 % se je prodalo preko grosistične prodaje, 74 % obutve pa je bilo izvoženo.

Izvozili smo skupaj za 15 milijonov DEM, uvozili pa za 11 milijonov DEM in pri tem dosegli pokritost uvoza z izvozom 132.

Zaloge

Skupna vrednost zalog v proizvodnji po planskih cenah je znašala 30. 6. 1992 785 mio tolarjev, kar predstavlja 54 % povečanje glede na 1. 1. 1992.

Vrednost zalog v maloprodajni mreži pa znaša 521 mio tolarjev po prodajnih cenah, kar je 80 % več kot 1. 1. 1992.

Ob taki povprečni višini zalog in porabi materiala oz. prodaji končnih izdelkov, kot je bila v Alpini v prvem polletju 1992, bo v letošnjem letu znašal obrat zalog v proizvodnji 3,3, kar pomeni skupaj 111 dni vezave. Za enako obdobje so znašali dnevi vezave zalog v proizvodnji 119, torej se je čas vezave skrajšal za 8 dni.

Nasprotno pa se je obrat zalog v maloprodajni mreži poslabšal, saj so dnevi vezave za prvo polletje 1991 znašali 141, za prvo polletje 1992 pa kar 253 dni. Ob taki prodaji in povprečni višini zalog do konca leta bo znašal letni obrat zalog v mreži komaj 1,44.

Osební dohodki

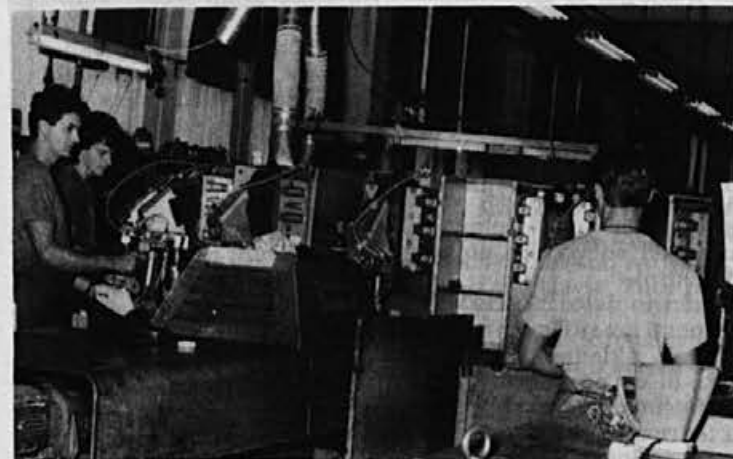
V prvem polletju letošnjega leta je znašal povprečni neto osebni dohodek v Alpini 21.873 tolarjev. V primerjavi z enakim obdobjem lani so povprečni neto osebni dohodki višji 3,39 krat, medtem ko so cene življenjskih potrebščin porasle za 3,86 krat.

Kaj pokaže rezultat polletnega poslovanja

Ustvarili smo za 1,25 milijard SIT prihodkov od prodaje; poslovnih stroškov in izdatkov smo imeli za 1,2 milijarde SIT, dobička iz rednega poslovanja je bilo za 91 milijonov SIT. K temu je treba prišteti še nekatere druge prihodke in odhodke po poslovnem poročilu

Veselo na praksi

mi vam vi nam

Organizacija

Še tako uspešna organizacija ni učinkovita, če na eni strani nismo dosledni, na drugi strani pa, če ne upoštevamo sprememb, na katere naletimo doma in v okolju. Prav to vedeti in upoštevati je najtežja naloga organizatorja.

Organizacija

Pojem dobre organizacije lahko uporabljamo le, če gre vsaj za smiselno uravnavanje dogodkov.

Kadri

Kadri so najdragocenejše investicije, ravnamo pa z njimi kot da bi imeli opravka z odpadnim blagom.

Denar:

Denar je sveta vladar; žal se tega prav zavemo šele takrat, ko ga nimamo.

Denar

Če namesto, da denar hranite, le-tega neprestano obračate, imate veliko možnost, da boste postali uspešen podjetnik.

Uredništvo

V Rovtah in Šentjoštu

»Trenutno smo zadovoljni, delo je dobro pripravljeno, tako da ni veliko zastojev; le tu in tam kakšen dan (etike-te).

Zato se da kar dobro dose-gati norme, seveda ne pri vseh artiklih enako,« pripo-veduje Majda Pek, ki vodi obrat v Rovtah.

»Transport je sedaj bolje rešen, kot je bil prej, vendar so še težave. Tudi strojni park bi morali še nekoliko dopolniti. Skratka, ko delo teče je vse o.k., ko se kaj ustavi, pa...«

»S Colorado programom, ki ga trenutno izdelujemo, bomo nadaljevali še ves sep-tember. Ker so roki napeti, bomo delali še ob sobotah. Gre kar za kompliciran če-velj in finejše materiale. Kljub temu računamo na dnevno proizvodnjo 250-300 parov,« ocenjuje delo vodja obrata v Šentjo-štu Peter Mlinar.

»Doseg norme je sedaj ne-kaj čez 100 %, če pa pride do priučevanja ob novih arti-klih, seveda nekaj mesecev norme ne dosežemo.

V obratu je trenutno zapo-slenih 36 delavcev, efektivno pa jih dela petindvajset, še-stindvajset. Kaj to pomeni, je jasno...

Kar zadeva oskrbo, je iz uro v uro; včasih so tudi za-stoji. Omenil bi tudi, da bo treba posodobiti strojni park.«

Tudi Magda Dolinar, ki je tukaj mojstrica, pravi: »Pro-blem so majhne serije. Pri-haja tudi do defektov, na pri-mer, zaradi tanjšanja. Vemo, da so povsod napake, vendar bi morali bolj paziti tudi pri kompletiranju, kjer prihaja do napak. Težava je tudi, če nov artikel pride v proizvod-njo prepozno, tako da sama ne morem preizkusiti, kako se izdeluje.«

Nejko PODOBNIK

Iz našega obrata v Rovtah

V Šentjoštu veliko bolezenskih izostankov

Razmere na domačem tržišču

Razmere na domačem tru-gu v sezoni pomlad-poletje 1992 niso dovoljevale dobrih rezultatov. V MPM smo do konca julija prodali nekaj več kot 200.000 parov obutve, kar je 11 % manj kot lani. Al-pina obutve sicer prodamo več kot prejšnja leta; zmanj-šala se je prodaja dokuplje-ne obutve, predvsem zaradi manjšega nakupa.

Kljub večji prodaji Alpinine obutve so naše zaloge še vedno prevelike. Na to je vplivala ve-lika količina obutve, ki je prišla v maloprodajno mrežo potem, ko je nismo mogli prodati nekate-rim kupcem (Bosna, Meissen).

Čeprav rezultat ni dober, se je bilo potrebno zelo potruditi. Uspeli smo ga doseči z nekaj prodajnimi akcijami (razproda-ja starih zalog v marcu in juniju, popusti za klube, itd.).

Grosistična prodaja je prodaj-a v okviru načrtov, razen pri trim obutvi, kjer nas je konku-renca onemogočila z nižjimi ce-nami. Naročena obutev je bila izdobljena v celoti, tako da no-vih zalog ni. Je pa grosistična prodaja manjša kot lani, zmanj-

šanje pa je načrtno zaradi raz-pada Jugoslavije in ustreznega razmerja med MPM in grosisti-čno prodajo. Nekaj je še neizter-janih računov, kar bomo uredili pred jesenskimi dobavami.

Poslovanje na Hrvaškem je zaradi znanih razmer zmanjša-no. Z varčevanjem in zmanjša-njem dobav obutve se poskuš-a prilagajati nastalim razme-ram.

Za jesen in zimo smo na do-mačem trgu pripravljene. Prvi odzivi na novo blago so poziti-vni; upamo, da bodo vse količine izdobljene v dogovorjenih ro-kih. V težkih časih se vsaka na-paka še bolj vidi in prepozno iz-delana obutev nam bo zagotovo ostala do naslednje jeseni. Tudi domače tržišče ne dopušča več visokih zaslužkov, zato bo po-trebna zelo pretehtana cenovna politika.

Z reklamno službo smo se do-govorili tudi za ustrezno rekla-mo, ki nam je spomlad manj-kala. V naših prodajalnah stalno uvažamo tudi popuste, s čimer želimo kupce ponovno pritegniti k nakupom. Zaradi velikih in de-sortiranih zalog bo gotovo po-trebna še kakšna dodatna akci-

ja. Udeležili se bomo tudi vseh pomembnejših sejmov, tako modnih kot smučarskih.

Na nekaterih programih bo-mo imeli slabšo ponudbo doku-pljene obutve, ker v Sloveniji ni ustreznih proizvajalcev; na Hr-vaškem so dokaj nezanesljivi; deviz za uvoz pa je na razpolago le omejena količina.

Za uspeh je potrebna kvaliteta vsestranska ponudba.

Pred začetkom glavne smu-čarske sezone bomo zato za pro-dajalce in naše kupce organizi-rali ustrezne seminarje, na kate-rih jih bomo seznanili z vsemi novostmi.

Skratka, za novo sezono smo se v domači prodaji poskušali čimbolje pripraviti; zaradi go-spodarske krize ne pričakujemo blestečih rezultatov, upamo pa na boljše kot so bili pomladi.

Aleš DOLENC

Kriza se je zaostрила

Prodaja na Hrvaškem je v letošnjem letu precej upadla, saj dosegamo le tretjino prodaje, ki smo jo včasih imeli na tem tržišču. Če primerjamo letošnje rezultate prodaje z lan-skoletnimi, ugotovimo, da smo v sedmih mesecih letošnjega leta dosegli 38% prodajo v primerjavi z istim obdobjem lan-skega leta. Vzrok za tako velik padec prodaje je kupna moč. Veliko prodajalnih, ki so na vojnem področju, ni poslovalo, tako da je izpad prodaje še večji. Za poslabšanje prodaje pa je po-skrbela tudi hrvaška vlada, ki je uvedla carine na vse uvoženo blago. Carina znaša 23,5%, plačati pa jo je potrebno takoj, ta-ko, da so izdelki v prodajalni precej dražji.

Za povprečni OD na Hrvaškem dobite dva para čevljev, za povprečni OD v Sloveniji pa 8 parov. Ta podatek nam tudi pove, zakaj je prodaja tako upadla. Če pogledamo podatke o prodaji za prejšnja leta, lahko vidimo, da so prodajalne na Hr-vaškem (2 rajon) dosegale 40% celotne prodaje v MPM. Kljub temu mislim, da moramo prodajalne na Hrvaškem obdržati, saj upamo, da bo kriza na Hrvaškem kmalu minila in da bo to tržišče čez nekaj let za nas spet zanimivo.

Bojan KONČAN

KAKO USTVARJAMO

Na Hrvaškem že lastninjenje

Na Hrvaško se podam le vsakih nekaj let, morda je to premalo, da bi izvedel kaj bistvenega, kar bi delavcem Alpine koristilo ali pa bi bilo vsaj zanimivo.

Kljub temu je preskok iz skupne države v dve povsem samostojni državi zanimiv za premislek — koliko je to vplivalo na odnose in sodelovanje med Alpino in podjetji, ki delajo za nas kot kooperanti.

Ko govorim z direktorjem VIGA v Varaždinu Vinkom VALENTIČEM, takoj spoznam, da so, kar zadeva lastninjenje, vsaj formalno pred nami. Kaj se bo seveda iz tega izcimilo, še ni povsem jasno. Glede na zakon so se odločili, da bodo najprej pri nakupu (po knjigovodski vrednosti) delov tovarne sodelovali zaposleni delavci, ki bodo imeli 20% osnovnega popusta, potem pa še za vsako leto delovne dobe po 1 odstotek. Tem bodo lahko

sledili upokojenci in drugi delavci, ki so kdaj v podjetju delali.

Sledi še nekaj stopenj, ki nakazujejo smer hrvaške privatizacije.

Z vrednotenjem se tudi tu ukvarjajo posebne agencije, ki jim, kot kaže, v podjetjih kar zaupajo.

Glede na razmere, ki na Hrvaškem vladajo, je pričakovati, da bodo v mnogih primerih prišli na vrsto tuji sovlagatelji, ker ljudje povečini nimajo kaj prida denarja.

»Kar zadeva sodelovanje z Alpino, pa ga ocenjujem zelo dobro in to na vseh področjih, tako organizacijskem kot tehničnem področju; tudi oskrba je zelo dobra,« je povedal direktor Vinko Valentič.

»Problem za nas je predvsem premalo plačana minuta. Za naprej računam, da bo sodelovanje teklo prav tako, ne glede na to kdo bo lastnik. Če bo v mojih močeh, si bom prizadeval, da bomo z Alpino ostali v podobnih odnosih kot sedaj, s približno istim obsegom proizvodnje.«

V podjetju VIGO v Varaždinu, kjer je 840 zaposlenih delavcev, trenutno izdelujejo za nas ženske gležnarje. Čeprav naši tehnični strokovnjaki dobro poznajo tudi to podjetje, je bil zame sprehod po proizvodnih prostorih kar poučen, da sem spoznal organizacijo dela, urejenost, spoštovanje dogovorjenega in deloma kakovost. Nisem si mogel kaj, da ne bi pokukal še za kulise; to pa so plače. Osebnih dohodkov je očitno za tukajšnje razmere prenizek. »Koliko daste za hrano in stanovanje?« ostajam radoveden. »Ne vprašajte, prosim vas,« je bil običajno nagel odgovor.

V TATJANI MARINIČ v Novem Marofu hkrati teče stečajni postopek in lastninjenje. Videti je, da so v stečajnem obdobju kar uspešni, saj je produktivnost precej višja, kot je bila nekoč, trdi stečajni direktor Zlatko Zubović.

»Kar zadeva dokapitalizacijo, se zavedamo, da bo treba vlagati v stroje. Zato pa je potrebna dokapitalizacija. Sicer imamo še dovolj delavcev, ki bi jih lahko zaposlili in osnovali še en proizvodni trak in povečali naše zmogljivosti. Po plači smo trenutno na vrhu čevljarke industrije na Hrvaškem.

Sicer je sodelovanje z Alpino sedaj oteženo, tako kar zadeva oskrbo, kakor tudi plačila. Alpina plačuje naše usluge z zaslužkom od prodaje obutve, to je sedaj slabše in tako je plačevanje v zaostanku.

V obratu VINICI, ki sodi pod podjetje VIGO, trenutno dosega jo norme 90%.

Na to vpliva več artiklov in manjše serije,« pripoveduje vodja obrata Andrija Slunjski.

»Posebne težave ustvarja dejstvo, da na istih strojih, kot delamo enostavne artikle, izdelujemo tudi zahtevnejšo obutev.«

Stroje moramo zato pogosto prilagajati novim potrebam. Torej strojni park bi bilo nujno treba izboljšati.

Kjub temu izdelamo okoli 900 parov zgornjih delov dnevno, saj so ljudje sami sicer dobro usposobljeni za delo.«

Vtisi, ki jih nepoznavalec dobi, so sicer različni. Prav gotovo pa je treba priznati, da Hrvatoma ne manjka optimizma in podjetniškega duha, še posebno, če se zavedamo, da so napol v vojni.

Nejko PODOBNIK

Aktualni intervju

Preveč je pre nizkih plač

Pogovarjamo se s predsednico Svobodnih sindikatov Alpine Natašo Demšar

Delo-življenje:

Kako ocenjujete delovanje svobodnih sindikatov Alpine v zadnjem obdobju?

Nataša Demšar:

Mislim, da smo v danih razmerah napravili kar smo mogli. Vemo, da živimo v prelomnem času, zato trdim, da nismo mogli »iztržiti« več. Kljub temu se zavedam, da smo še vedno na izhodiščni točki; še vedno nismo to, kar bi sindikat moral biti. Če bi želeli še napredovati in postati močnejši, bi se morali profesionalizirati.

Delo-življenje:

Kaj pa smatrate za največji uspeh?

Nataša Demšar:

Z neprestanim dogovarjanjem smo v tovarni dosegli največ, kar se je glede na kolektivno pogodbo dalo. Seveda pa s tem še nismo zadovoljni, ker menimo, da je še preveč pre nizkih plač.

Delo-življenje:

Kakšne pa so sicer vaše vsebinske usmeritve za delo sindikata?

Nataša Demšar:

V glavnem bomo delovali v že zastavljeni smeri. Bolj pa si bomo prizadevali izboljšati tarifni del kolektivne pogodbe. Upamo tudi, da se nam ne bo treba ukvarjati s poslovnimi zadevami, kot so (na primer), pomanjkljiva organizacija, tehnologija, priprava dela, stroški, itd. To je domena vodilnih.

Delo-življenje:

Prav gotovo bo proces lastninjenja tu prinesel spremembe.

Nataša Demšar:

Upam, da bomo dobili take lastnike, ki bodo imeli optimalen interes za uspešno poslovanje. Najbolj me skrbi, da ne bi nekateri tega procesa izkoristili za doseg zgolj lastnih interesov, delavci pa bi potegnili »ta kratko«.

Moto sindikata je, da plače ne bi bile zgolj socialne kategorije, temveč, da bi bile le-te res odraz dela in sposobnosti.

Skratka, naloge, ki nas čakajo, so res zahtevne; naj ponovim, da jih bomo lahko opravili le s pravim profesionalnim delom.

Nejko PODOBNIK

KRIŠPIN OBUTNIK se tolaži

V razgovoru so sodelovali: Igor Šorli, Marjan Jereb, Sonja Logar, Vesna Poljanšek in Mihaela Oblak. Razgovor je vodil Nejko Podobnik, zapiske je uredila Lidija Klemenčič.

Delo-življenje:

Kje ste letovali; kako vam je bilo všeč? Dobro in slabe strani v organizaciji letovanja?

Vesna Poljanšek:

Letos smo letovali v Čatežkih toplicah, in sicer prvič. V začetku smo se nekoliko »lovili«, ker nismo imeli nobenega znanca, ki bi nam povedal, kje to letovišče je. Vendar smo se kar hitro znašli. Bili smo zadovoljni, še posebej otroci. Hišice so zelo lepo urejene in prostorne. Če letuješ z majhnimi otroki, je predvsem pomembno, da je v bivalnem prostoru voda in urejene sanitarije.

Sicer pa smo se veliko sprehajali po okolici, moram reči, da je čisto tu na ustreznih ravni. Tudi v bazenih vodo stalno menjavajo.

Sonja Logar:

Mi smo letovali v prikolicah v Atomskih toplicah. Bili smo zadovoljni, še zlasti zato, ker je bila prikolica nameščena v senci. Kamp je dobro urejen; vsi potrebni objekti, kot so sanitarije, trgovine, so v bližini prikolice. Bazeni so bili čisti. Bilo pa je veliko ljudi in čez dan skoraj nismo mogli plavati. V nekem bazenu pa je voda prevroča za plavanje. Motilo me je le to, da so izmene določene za 10. uro dopoldne. Tako je potrebno vstati zgodaj, preden vse pospraviš, ali pa je najbolje, da začneš to delati že večer prej.

Cene so kar ugodne, dobro pa bi bilo, če bi bila tudi vstopnina za novi bazen vračunana v ceno letovanja. Tako pa smo morali uporabo tam doplačati. Vendar smo se raje kopali v bazenih, ker je bilo več prostora.

Igor Šorli:

Letos smo letovali v Umagu. Mislim, da je to idealen kraj, ker so počitniške zmožljivosti v senci. Tu imamo polni penzion in ni treba skrbeti za hrano. Za družine z majhnimi otroki je to prav tako idealen kraj, ker je mir, niti ni zabavišč.

Tudi s hrano smo bili zadovoljni. Cene so zelo ugodne, 1.140 tolarjev na dan. Tako smo lahko letovanje v celoti plačali z regresom, ki sem ga dobil.

Mihaela Oblak:

Moram povedati, da so bili tisti, ki so šli na letovanje v Umag pred dopustom, nezadovoljni. Nezadovoljni z osebjem na recepciji, s hrano, ki je bila večkrat mrzla, pa tudi letovalcev ni bilo veliko in je bila jedilnica na pol prazna. Precej je bilo pripomb tudi na urejenost hišic, nakazila, ki smo jih mi dali, niso nič veljala, ampak je receptorka to urejala po svoje.

Igor Šorli:

Za otroke je na razpolago tudi igrišče, ki pa je po mojem mnenju zelo nevarno. Stalno moraš paziti na otroke, ker je nevarno, da bi ga zadela gugalnica ipd. Za odrasle pa je tu odbojarsko igrišče, ki pa je že nekaj let enako in se nič ne spremeni. Sicer pa do Umaga ni daleč, in če je slabo vreme, se lahko zapelješ tudi tja; tam pa je več rekreacijskih zmožljivosti. Moram pa reči, da je plaža letos zelo umazana, nikogar ni bilo, ki bi počistil smeti, medtem, ko so druga leta to delali vsak dan.

Delo-življenje:

Kako ocenjujete letošnjo zasedenost Alpininih letovalnih zmožljivosti? Kakšne so razmere v teh zmožljivostih? Perspektiva letovanja delavcev?

Mihaela Oblak:

Letošnjo zasedenost ocenjujem kot dobro; predvsem v Sloveniji je bilo v mesecih julij in avgust vse zasedeno. Na Hrvaškem pa je bilo nekoliko slabše, zlasti v Lanterni, kjer sta bila samo dva prijavljena in letovanja sploh nismo organizirali. Mareda pa je bila povsem zasedena.

V Umagu letos naši delavci niso veliko letovali; tako da smo kapacitete oddali zunanjim letovalcem, tako, da je bilo med kolektivnim dopustom tudi vse zasedeno.

Splošna ocena za Umag pa je, da bi v prvi vrsti morali preurediti sanitarije, če bi hoteli imeti polno zasedenost. To pa je odvisno tudi od politike s Hrvaško.

V Maredi je stanovanje zelo v redu, in upamo, da bo postalo tudi last Alpine. Ne vemo pa še, kako bo v Lanterni.

Morda bi v prihodnje kazalo kje kaj dopolniti oz. preurediti, kar zadeva opremo, vendar zaenkrat še vse deluje normalno.

Sicer pa se nameravam pozanimati, kako je z obrabo opreme predvsem v teh novih slovenskih zmožljivostih, kot so Ankar, Lucija, Atomske toplice, da bi potem tudi podaljšali pogodbe.

V Čatežkih toplicah smo letos povsem adaptirali malo hišico, v naslednjem letu pa računamo, da bomo prenovili tudi veliko hišico. Kar zadeva opremo (televizorji ipd.) pa zaenkrat ne bo denarja.

Delo-življenje:

Kako pa bo vnaprej? Ali računate, da bomo te zmožljivosti širili, ali se bodo krčile?

Mihaela Oblak:

Kar je obstoječih kapacitet, računamo, da jih bomo obdržali; kako bo s širitvijo, pa se še ne ve. Predvsem se tu pojavljajo finančne težave.

Obstajajo možnosti, da bi se povezali s kakšno agencijo in s tem dopolnili kapacitete. Tudi letos smo imeli precej ponudb, zlasti iz Istre in še južneje, vendar pa so bile cene povsod višje kot so v kapacitetah, s katerimi razpolagamo.

Je pa tako, da je ob morju zasedeno le v sezoni, medtem ko je v toplicah, zlasti Čatežkih dobro zasedena tudi posezona. Na to najbrž vpliva to, da si čas po sezoni lahko privoščijo le starejši, ne pa tudi tisti, ki imajo šolo-obvezne otroke.

Delo-življenje:

Kakšni so vaši predlogi za spremembe na področju letovanja?

Igor Šorli:

Zanimivo se mi je letos zdelo to, da smo lahko med kolektivnim dopustom še prosto izbirali kraj letovanja, medtem ko druga leta ni bilo mogoče. Po tem se vidi, da so letos ljudje dosti manj letovali, zlasti na Hrvaškem.

Kje in kako smo letovali

KAKO USTVARJAMO

Vse za dobiček — vtisi iz Italije

Italija — zahodni način življenja, visoke plače, kljub nakupom še vedno dovolj denarja za varčevanje — standard kot si ga mi želimo.

V slabem mesecu dni, sem kot praktikantka imela priliko spoznati kakšno je življenje in delo povprečnih Italijanov. Glavni namen mojega bivanja v Italiji je bil, da se v tem času čimbolje naučim italijanskega jezika.

Prakso sem opravljala v firmi Padus, za katero Alpina izdeluje 700 parov čevljev dnevno.

Padus je proizvajalec ženske modne obutve. 60 % njegove celotne proizvodnje so škornji, po katerih je tudi najbolj poznan. V firmi je zaposlenih približno 100 ljudi; od tega jih je 30 v režiji (to je skupno število režijskih delavcev tako v pisarnah kot v proizvodnji in skladišču), ostali pa delajo v montaži — okrog 2.000—3.000 parov dnevno. Vse ostalo delajo kooperanti. V okolici so sekalnice, šivalnice in montaže, ki delajo izključno za to podjetje. Padus samo organizira in spremlja delo ter prevzema izdelano obutev.

Poleg italijanskih kooperantov zgornje dele šivajo nekateri kooperanti na Hrvaškem, drugi, kot npr. Alpina, pa zanj izdelujejo izgotovljene čevlje.

Skupaj s svojimi kooperanti tako izdelajo dnevno 7.—10.000 parov obutve.

Materiale za celotno količino izdelanih parov naroča sam. Dobavni rok za materiale je 1 teden. V tem času dobijo vse materiale. To je možno, ker imajo za vsak material od 2—4 proizvajalce. Z vsakim od teh izdelovalcev je dogovorjena dnevna kapaciteta za Padus, tako da za dobavitelja ni pomembno kateri artikel dela, pač pa kakšna je dnevna količina. Zato je možno, da danes naročijo material, jutri pa ga dobijo. To ne velja le za usnje, podplate, pete, pač pa tudi za vse drobne materiale kot npr. sukanec, okraši itd.

Vse čevlje, ki pridejo v skladišče, prekontrolirajo. Prav tako kontrolirajo tudi vse prejete gornje dele.

Kadar dajejo obutev na trak, ena delavka posebej kontrolira levi in desni čevlji, da sta zanesljivo par. V okviru iste številke

potem pregleda in skontrolira vsak čevlji posebej. Hkrati pa se kontrolira tudi količina.

V izdelavo dajo samo točno količino, naročila, brez kakršnihkoli viškov, brez zaokroževanja. Če pride do izmeta, to rešujejo takoj. Če je napaka v usnju — zgornjega dela, čevlji podrejo, odsekajo nov del in ponovno naredijo čevlji.

Moram priznati, da sem se prvi teden težko navadila na njihov ritem dela, saj je delavnik od 8.—12. ure in od 14.—18. ure. Samo ob 10. uri dopoldan ter ob 16. uri popoldan imajo po pet minut odmora. Firma delavcem ne preskrbi niti malice, zato gredo ob 12. uri vsi domov in se vrnejo ob 14-tih. Delavec dela praktično ves dan samo za firmo, tako da mu za kakršnokoli drugo delo ne ostane nič časa.

Ob tem bo prav gotovo vsak pomislil: ni problem, saj zasluži delavci v Italiji veliko več kot pri nas. Če primerjamo samo plače, to že drži, saj so plače navadnih delavcev na traku okrog 1 milijon lir, kar znese približno 1.300 DEM.

Štiričlanska družina porabi za hrano mesečno okrog

800.000 ITL. Najemnina za dvo-sobno stanovanje pa je minimalno 500.000 ITL mesečno. Resda zasluži več, zato pa so izdatki precej višji.

Obiskala sem enega od Padusovih kooperantov, ki dela samo montažo. Lastnik firme je hkrati šef, nabavni referent, računovodja, skladiščnik — opravlja prav vsa režijska dela. Delo poteka v opuščenih skladiščih, ki so v celoti betonska. Pogoji dela so slabi, saj je poleti zelo vroče, pozimi pa mraz. Urejeno ni niti zračenje poleti niti ogrevanje pozimi, vedno pa je prepih.

Hitrost traku je prilagojena povprečnemu delavcu. Tako delavci, ki so bolj spretni, občasno pomagajo tistim, ki dela ne zmorejo, ali pa delajo hkrati dve fazi. Plače med delavci so od 1—1,2 milijona lir. Tako način dela ne dopušča nobenega počitka.

Celoten dobiček takega načina dela dobi lastnik firme. Celotno delo in organizacija sta usmerjena v prizadevanje za ustvarjanje kolikor mogoče visok dobiček.

Polona ŽAKELJ

kadrovske novice

Značilnost obeh poletnih mesecev — julija in avgusta je bila predvsem velika vročina, ki pa se pri doseganju rokov v proizvodnih oddelkih ni smela poznati. Tudi zaposlovali smo: julija so se zaposlili 4 novi delavci, v avgustu pa 8.

V juliju in avgustu je v proizvodnji delalo veliko naših študentov, ki so poleg obvezne prakse nadaljevali tudi s počitniškim delom, začasno pa smo nadomeščali odsotnost delavcev zaradi dopustov z zaposlovanjem dijakov in študentov.

Ob odhodu v pokoj

Dolgoletnim sodelavcem Kristini Govekar — delavki iz obrata Col, Karlu Krolniku iz oddelka prirobovalnica in Mariji Strlič iz prodaje lahke obutve želimo ob odhodu v pokoj še na mnoga zdrava leta, veliko zadovoljstva in dobrega počutja v domačem krogu, na prehojeno delovno pot v Alpini pa prijetne spomine.

Poročili so se

V teh poletnih mesecih so izrekli svoj »DA« IN SKLENILI ZAKONSKO ZVEZO NAŠI SODELAVCI: Marta Praček, Marta Rupnik in Marjetka Rudolf — vse iz obrata Col, Jana Reven, Irena Pivk, David Končan, Marjan Gabrovšek, Marta Jereb in Urška Kogovšek — iz oddelkov iz Žirov. Vsem iskreno čestitamo ob tej življenjski odločitvi in jim želimo v zakonu mnogo zdravja, razumevanja, zadovoljstva ter veliko sreče.

Novi pripravniki se pridno uveljavljajo

Diplomirana ekonomistka Andreja Debeljak

Emil Filipič ob pripravniški praksi pripravlja tudi diplomu na FNT

Inženir obutvene tehnologije Peter Močnik

VAŽNO JE ...

... DA VEMO

Ob novem šolskem letu — novosti v osnovni šoli

Minile so vroče počitnice — pričeli smo s šolskim letom 1992/93. Poglejmo, kaj je letos novega na tem področju.

Iz zbornice v osnovni šoli v Žireh

Organizacijska shema — enoizmenski pouk s tremi oddelki podaljšanega bivanja ostaja ista kot v lanskem šolskem letu — z eno izjemo: uvedli smo četrty oddelke drugega razreda (2. d) zaradi znižanega normativa (prej največ 32 učencev v razredu, sedaj 28). Četrty oddelke bo pričel s poukom ob 10.45, končal pa ob 14.15. Potolajili bi nekateri starše, ki se močno upirajo, da bi njihovi otroci obiskovali ta vmesni turnus. Otrokom, ki zjutraj težko vstanejo in imajo doma kakršnokoli varstvo, bo ta urnik gotovo ustrezal. Zjutraj se

otrok naspí, pride v šolo spočit, domov se vrne istočasno kot starši iz službe, skupaj kosijo, pred njimi pa je še vse popoldne. Zato je nerazumljiv odpor nekaterih staršev, zlasti pa očitki, da smo z referendumskim programom vendarle načrtovali enoizmenski pouk. Toda nismo načrtovali znižanega normativa!

Vsem nejevoljnim svetujem, naj si ogledajo podatke, koliko šol v naši državi ima danes še enoizmenski pouk, kljub temu da so z gradnjo prizidkov načrtovali prav to.

ZAKLJUČEK:

Za okroglo mizo nam tokrat ni uspelo zbrati vsaj po enega letovalca iz vsakega naših počitniških zmogljivosti. Kljub temu je čutiti, da so ljudje v glavnem zadovoljni.

Seveda ob pomanjkljivosti in na drugi strani ob različnih interesih lahko razmišljamo na različne načine. Tudi na krute načine, da je skrb za letovanje lahko skrb posameznika, ali pa morda ob drugačni organiziranosti, ki bi temeljila na sodobnih pristopih podjetništva ... Ali pa lahko ohranjamo izboljšani način dosejanja letovanja kot faktorja vlaganja v zdravje in sposobnost ljudi.

Prav gotovo je možnosti za razmišljanje veliko.

Prišlo je tudi do manjših kadrovskih sprememb. 2. d razred bo prevzela učiteljica Marija Istenič, en oddelke podaljšanega bivanja bo prevzela Alenka Mezek, varstvo otroka, obolelega za cerebralno paralizo, pa Marko Kopač. Doslej še nismo uspeli najti nove učne moči za angleški in nemški jezik (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu). Upokojile so se tri dolgoletne učiteljice: Stana Habjan, Miha Justin in Francka Lukan.

O finančnem stanju na področju vzdrževanja in investicijskega vzdrževanja šole, njene tehnične opremljenosti, opremljenosti z modernimi učnimi pripomočki, avdiovizualnimi in drugimi aparati, računalniki in podobnim, ne bi izgubljali besed, saj v teh gospodarskih razmerah ne vemo niti kdaj bomo dobavili premog in drva za zimo.

Da pa je mera polna, so nas neznanji (krajevni »dobrotniki«) olajšali za najbolj pogosto uporabljena učila: dva video rekorderja in video kamero. Hvala lepa, neznanci! V imenu 620 učencev osnovne šole Žiri.

Vročna tema — učbeniki in Modri Janez pri nas ne bo razburkala duhov. Tako rekoč vsi učenci so prejeli učbenike za nizko

ceno iz našega fonda zamenjave učbenikov, ki ga bomo obdržali toliko časa, dokler se učbeniki ne bodo izrabili.

S 1. septembrom se naša ustanova imenuje OSNOVNA ŠOLA ŽIRI. Sprejet bo nov statut in izvoljen nov šolski svet. Spremenjen bo pečat šole in table z imeni. Svet staršev ostaja isti, dopolni se le z delegati staršev učencev 1. razreda.

Nekaj novega je na področju prevoza v šolo. Do brezplačnega prevoza imajo odslej pravico le tisti, ki stanujejo 4 km od šole. Računa pa se relacija šola — dom in ne relacija avtobusna postaja — šola.

Za učence iz drugih občin, ki obiskujejo našo ustanovo, bo stroške šolskih prevozov morala kriti občina, kjer učenci stanujejo.

Kar zadeva malice in kosila še priporočamo vsem staršem, da svojim otrokom omogočijo malico v šoli. Novost na tem področju je, da bo pričela delovati komisija za šolsko prehrano, ki jo bodo sestavljali: tri učiteljice gospodinjstva pouka, vodja kuhinje in predstavnik sveta staršev.

Naloga komisije bo izboljšanje šolske prehrane!

Slobodan POLJANŠEK

RAZGOVOR ZA UREDNIKOVO MIZO

Mihaela Oblak:

Res je, da smo vsa leta do sedaj imeli probleme z razporeditvijo letovalcev, letos pa so nam kapacitete ostajale, 4 prikolice smo imeli prazne.

Vesna Poljanšek:

Veliko se pozna tudi denarna tiska. Regres, ki smo ga prejeli, nikakor ne more zadostovati za daljše letovanje veččlanske družine. Po nekaterih podjetjih so ga prejeli bistveno več kot pri nas.

Marjan Jereb:

Mi smo letos prvič letovali v Strunjanu in to v bungalovu. Moram reči, da smo bili zadovoljni. Vse se nam je zdelo kar v redu; ni nam bilo treba kuhati. Plaža je bila kar dovolj blizu bivališča (10 minut hoje).

Zares smo čutili, da smo na dopustu.

Hrane je dovolj dvakrat dnevno, zabava je dvakrat tedensko. Sicer pa je Portorož blizu, kjer je veliko rekreacijskih površin (tenis, mini golf itd.).

Seveda so še stvari, ki bi jih kazalo izpopolniti ...

Pouk se je začel, zanimivo je, malo pa je tudi skrbi ...

Nataša Demšar je popeljala najmlajše po Žireh.

VAŽNO JE...

...DA VEMO

Predsednik društva Milan Kopač

Na proslavi je spregovoril tudi podpredsednik slovenske vlade Viktor Žakelj

Zbor vseh rodov žirovskih gasilcev

Ob 90-letnici gasilstva na Dobračevi

Preden je bilo gasilsko društvo na Dobračevi ustanovljeno, so gasilci zgradili svoj dom. Leta 1904 je društvo dobilo svoj prvi gasilski prapor. Botrica le-tega je bila žena ljubljanskega župana in pisatelja dr. Ivana Tavčarja, Franja Tavčar. Do prve svetovne vojne se je društvo normalno opremljalo in tudi delovalo, med obema vojnoma pa je dejavnost nekoliko zamrla. Leta 1956 so dobili drugi društveni prapor. Nekaj časa so delovali skupaj z gasilskim društvom iz Žirov, vendar so se že v 60-tih letih razšli. Konec šestdesetih let so dobili motorno brizgalno – »Rosenbauer« in kombi BMW. Takrat se je tudi začel vspon društva, predvsem v kadrovskem smislu. Leta 1982 so dogradili nov gasilski dom na Dobračevi, seveda tudi s pomočjo žirovske industrije, občinske gasilske zveze in skupnosti varstva pred požari.

Leta 1984 so kupili gasilsko vozilo TAM 75, kombinirano gasilsko vozilo, obnovili pa so tudi fasado na gasilskem domu.

Danes imajo 180 članov in 60 mladih gasilcev.

Kar zadeva načrte, ugotavljajo, da jim še vedno primanjkuje opreme, zlasti še zato, ker se tehnologija vseskozi spreminja, velik poudarek pa namenjajo izobraževanju članstva in novim kadrom. Specializirani so tudi za požare v industriji, kar pomeni zahteve po dodatnem usposabljanju gasilcev. Podobno velja za gašenje požarov nevarnih snovi, kar tudi zahteva posebno znanje.

Gasilci so se predstavili tudi v paradi

V slovo Jožetu Muru

V mesecu juliju smo se za vedno poslovili od našega upokojenca Jožeta Mura, ki se ga še vsi dobro spominjamo, saj je odšel v pokoj komaj pred tremi leti.

Jože Mur je bil delavec, ki je bil zvest Alpini, saj je v Alpini delal že prva leta obstoja, to je od leta 1947 do 1953, ponovno pa se je v Alpini zaposlil v aprilu leta 1957 in je delal tu vse do upokojitve v juliju 1989. Najprej je delal v montažnih oddelkih kot polkvalificiran delavec, kasneje mu je bila priznana interna kvalifikacija. Od ustanovitve oddelka plastike je delal v tem oddelku, v pokoj pa je odšel iz montaže šal. Dobra in vestnega delavca Jožeta Mura, ki je pred tremi leti odšel v zasluženi pokoj, bomo ohranili v dobrem in trajnem spominu.

V slovo Antonu Trčku

Koncem meseca avgusta smo se poslovili od našega dolgoletnega upokojenca Antona Trčka, rojenega leta 1906. Anton

Trček je odšel v pokoj pred 31 leti; pred tem je v Alpini delal kot kvalificiran čevljar vse od leta 1945 dalje. Opravljal je najzahtevnejša dela v montažnih oddelkih in z delom prispeval k boljšemu razvoju tedanje Alpine. S svojim delom v Alpini je moral preživljati številno družino, zato si je prizadeval, da je bil pri delu vesten in delaven. Leta 1961 je odšel v zasluženi pokoj, sedaj pa ga je bolezen iztrgala iz vrst naših upokojencev. Nekdanjega delavca in dolgoletnega upokojenca Alpine bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Občinski odbor ZB NOB Škofja Loka je poskrbel za srečanje svojih članov

Ohranjanje tradicij NOB je osnovna skrb vseh članov zveze borcev in njihovih odborov. Tako je v soboto, 25. julija občinski odbor ZB NOB Škofja Loka organiziral sedem avtobusov iz Selške doline, Škofje Loke, Poljanske doline in Žirov (s 329 udeleženci) za izlet v kraje, kjer se je med narodnoosvobodilno vojno največ zadrževal IX. korpus s svojimi enotami. Na tem izletu je bila kar četrtina članov združenja borcev, ki pa so že vsi v letih. Med temi udeleženci je bilo veliko preživelih borcev, ki so se borili v enotah IX. korpusa, ter ravno na območju Trnovskega gozda preživeli najhujše borbe z okupatorji in njihovimi pomagači.

Še kolikor toliko udobni avtobusi so izbrali smer preko Logatca, Godoviča, Črnega vrha in Cola čez Angelsko goro, to je Gojzd, Otlica, Predmeja in skozi Trnovski gozd do Male Lazne, kjer je bila prva postaja s kratkim oddihom in okrepčilom, kjer so tudi harmonikarji poskušali raztegniti svoje mehove, ki so jih imeli na vsakem avtobusu. Glavna postaja z družabnim srečanjem in kosilom pa je bila na Lokvah, slikovitem kraju na nadmorski višini 965 metrov, kraju, obkroženim z bogatimi gozdovi in vrhovi, od koder je lep razgled: Poldanovec (1303 m), Zeleni rob (1339 m), Mrzovec (1406 m) in Golaki (1495 m), med katerimi sta tudi Mala in Velika ledena jama z majhnimi globelmi, vrtačami in sneženimi jamami, ki so varovane kot botanični in gozdni rezervati: Smrekova draga, Paradane in druge snežne jame.

Zbrane borce sta na Lokvah pozdravila predsednika občinskih odborov združenja borcev NOB iz Škofje Loke in Nove Gorice, ki sta poudarila pomen po takem obujanju spominov po poteh NOB. Poudarila sta, da so bili ti kraji na tem delu Primorske z vsem srcem v boju proti okupatorju in so pretrpeli ogromne žrtve, saj so bili ti kraji na območju Trnovskega gozda povsem uničeni in požgani. Ravno na tem območju so se bili najbolj krvavi spopadi, od katerih so bili najhujši ravno zadnje dni

vojne, ko je IX. korpus bil teže borbe z umikajočim se okupatorjem in njihovimi pomagači. Po uspelem družabnem srečanju in bogatem srečolovu so borci nadaljevali pot k veličastnemu spomeniku žrtvam in grobnici padlih borcev na Kobilnik nad Trnovem, kajti slikovita vas Trnovo, ki je bila tudi med vojno do tal požgana, je središče in dominantna točka vsega Trnovskega območja in tudi strateška točka za obvladovanje Vipavske doline, odkjer samo na zahodu dominira Sveta gora nad Gorico.

Spomenik in grobnica padlim in žrtvam nacifašističnega nasilja stoji na kraju, od koder vidimo velik del Primorske, pa tudi sosednje dežele Furlanije — pokrajine, od Triglava pa do Jadranskega morja. Prav s tem pogledom v oči, z ljubeznijo do tega lepega dela domovine, z željo po svobodni slovenski zemlji, so se v narodno osvobodilni vojni borili in umirali borci in aktivisti, katerih imena so vklesana na spomeniku in grobnici. Umirali so polni mladosti in upov, z željo po življenju v svobodi. Niso jo doživeli, omahnili so v smrt, ki je rodila svobodo in združila Primorsko z domovino. V graničnih ploščah spomenika je vklesano 2345 imen ljudi, ki so izgubili življenje iz sedanje občine Nova Gorica, v grobnici na vrhu Kobilnika pa so združeni posmrtni ostanki 256 padlih borcev, ki so padli na tem območju IX. korpusa.

Spomenik in grobnica na Kobilniku nad Trnovem, je simbol naše veličastne preteklosti, je odnos veličine žrtev, ki so izkrevavele v obsevu vojne vihr, je spomin na prihodnost naših ljudi in bodočih rodov, predvsem pa je večna zahteva tu padlih in žrtev, da moramo graditi nov svet na idejah, za katere so se borili in umirali.

Oblaki, ki so z vzhoda ponujali dež, so primorali udeležence, da so poiskali zavetje v avtobusih, ki so se umaknili deževnim oblakom proti Solkanu, v dolino Soče in Idrijce, ki sta imeli sonce do partizanskega Cerkna, kjer je bil še zadnji postanek. Utrujeni od prijetnih spominov so si udeleženci razgibali premrle ude.

Člani združenja borcev NOB se prav dobro zavedajo, da kljub današnjim drugačnim časom in nenaklonjenosti nekaterih današnjih političnih skupin do pridobitev NOB, med borci še živi tisti duh, kot je živel v najtežjih dneh boja proti okupatorjem in njihovem nasilju, tisti živi duh, ki ga je prav na Primorskem ves čas najbolj čutili.

Ivan REVEN

V Žireh lahko kupujete avtomobile

Tomaž Bogataj iz Nove vasi ima podjetje TO-BO že od leta 1990. Ukvarja se s prodajno servisno dejavnostjo. V zadnjem času se je povezal s Commercem, ki je generalni zastopnik za uvoz in prodajo avtomobilov TAVRIA, ki jih tu lahko dobite trenutno za 8.800 DEM. Zanimivo je, da imajo kupci s tremi nepreskrbljenimi otroci do 18 let popust... Skratka, pri Tomažu Bogataju si lahko sedaj avto ogledate, plačate in odpeljete.

Pri Modrjanovcu na Selu so organizirali športno rekreativno društvo Pristan, ki šteje že več sto članov.

V čudovitem okolju člani (z minimalnim prispevkom) lahko igrajo tenis, se vozijo s kajaki ali kanuji, plavajo in zabavajo v prijetni družbi.

Teniške tečaje vodi Nuška Krvina, tako za otroke od sedmega leta naprej, do veteranov.

Zares velja pomisliti, kako v Žireh nasploh izkoristiti naše možnosti in jih povezati v skupno široko turistično ponudbo. Zanimivo je, da nas na naše prednosti (in slabosti) opozarjajo prišleki, mi pa jih pogosto ne vidimo.

Zelo pestro poletje so si omislili tenisači pri Kamšku

TO JE NAŠ KRAJ

V Brekovicah spet kitajska kuhinja

V gostilni Sora v Brekovicah Ivo Trček spet priteguje pozornost; ponovno je vključil v ponudbo mesec kitajske kuhinje, letos še s širšo in za nas privlačnejšo ponudbo. On sam in znani kuhar Lin Zhen priporočata rostbif z zeleno papriko ali piščanca z arašidi. Zanimive pa so tudi druge jedi, kjer lahko izbirate nekaj malega za pokušino, do pravih gostij.

Na račun bodo prišli tudi tisti, ki jim je včasih bila hrana.

»Jedilni pribor bo letos normalen, za spomin pa si bodo lahko gostje poceni kupili tudi kitajske jedilne paličice,« pravi Ivo, ki pričakuje spet veliko zanimanja svojih gostov.

Nejko PODOBNIK

V Brekovicah razstavlja tudi znani slikar Martin Goričanec

ČRNA PIKA

Kaj mislite, kaj si o nas misli turist?

Letošnje poletje so se izkazali v gostišču na Goropekah. Kar dvakrat so povabili žirovske otroke — na izdelovanje lutk in v slikarsko in kiparsko delavnico.

Posebno doživetje je bilo srečanje več sto motoristov iz različnih držav, ki so več dni gostovali v Goropekah, pripravljali zanimiv program in udarili poseben pečat sicer pustim žirovskim ulicam.

Tudi v Čipkarski šoli v Žireh so že začeli z delom. Kot običajno, je otrok spet veliko več, kot jih je možno vpisati. »Vsaj še eno učiteljico bi morali zaposliti (ki bi to delo opravljala vsaj polovični delovni čas). Sicer pa bi bile po normativu (65 otrok) zaposlene tri, če bi delali tako kot je to urejeno v Idriji.

Seveda bi morali imeti podporo občine in republike, pa tudi starši bi morda lahko prispevali nekaj stotakov, kot to delajo v Idriji,« pravi vodja čipkarske šole Marica Albreht.

Naj ob tem povemo, da je pet učenek žirovske čipkarske šole nastopilo tudi na čipkarskem festivalu v Idriji, kjer so bile zelo uspešne. Manca Ahlin je bila celo druga. Ta učenka je tudi sicer zelo nadarjena; že med

počitnicami je izdelala več zanimivih risanih vzorcev; obiskuje pa tudi grafični oddelek šole za oblikovanje v Ljubljani.

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo Alpine Žiri. Ureja ga uredniški odbor: Jana Erznožnik, Bogo Filipič, Helena Kavčič, Slavko Kristan, Tatjana Pirnat, Silva Pivk, Nejko Podobnik — glavni in odgovorni urednik. Naklada: 2.000 izvodov. Fotografija: Brigita Zemljarič. Tisk: Gorenjski tisk Kranj.